

Good Practice Risicobeheer en premievaststelling levensverzekeringen

Good Practice van De Nederlandsche Bank N.V. van 31 oktober 2011 houdende een leidraad met betrekking tot het risicobeheer en de premievaststelling voor te sluiten levensverzekeringen (Good Practice Risicobeheer en premievaststelling levensverzekeringen Wft 2011)

Disclaimer

Deze *Good Practice* geeft een leidraad aan levensverzekeraars en bijkantoren van levensverzekeraars in een niet-lidstaat als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft), zonder beperking aan te brengen in de beschikbare ruimte voor deze levensverzekeraars of bijkantoren als gevolg van de principle based regelgeving en bevordert de transparantie van het toezicht. Met behulp van de *Good Practice* kan De Nederlandsche Bank haar opvattingen uitdragen en daarmee bereiken dat onder toezicht staande instellingen het daarin gestelde, de eigen omstandigheden in aanmerking nemend, in hun afwegingen betrekken, zonder dat zij dat verplicht zijn te doen. De *Good Practice* geeft inzicht in de gevestigde praktijk; is indicatief van aard en sluit daarmee niet uit dat onder bijzondere of specifieke omstandigheden een afwijkend, al dan niet strengere toepassing van de onderliggende regels geboden is. De afweging betreffende de toepassing berust bij de financiële ondernemingen op wie deze *Good Practices* betrekking heeft.

Gerelateerde wet- en regelgeving

Aan de hand van deze *Good Practice* wordt een leidraad gegeven met betrekking tot de volgende wet- en regelgeving:

- Artikel 3:17, tweede lid, aanhef, onderdelen a en c, van de Wft inzake het beheersen van bedrijfsprocessen en bedrijfsrisico's alsmede de soliditeit, en de daarop gebaseerde regels in de artikelen 17 tot en met 27 van het Besluit prudentiële regels Wft;
- Artikel 3:67, tweede lid, en artikel 3:68, tweede lid, van de Wft inzake de adequate premievaststelling voor te sluiten levensverzekeringen.

Introductie

Deze *Good Practice* geeft levensverzekeraars een leidraad op het gebied van risicobeheer en premievaststelling voor te sluiten levensverzekeringen. De leidraad gaat in op het risicobeheer met betrekking tot productontwikkeling, productbeleid en acceptatie van levensverzekeringen (hoofdstuk 1) en gaat in op de adequate premievaststelling van levensverzekeringen (hoofdstuk 2). De leidraad is relevant voor alle verzekeraars die levensverzekeringen verkopen en onder toezicht staan van De Nederlandsche Bank. De *Good Practice* is met in achtneming van de Solvency II principes opgesteld.

Achtergrond

De *Good Practice* vloeit voort uit een intensiveringslag die DNB heeft doorgevoerd in het toezicht op risico's rondom het bedrijfsmodel en de strategie van levensverzekeraars. Eén van de toezichtthema's van DNB in 2011 is economische winstgevendheid levenproductie.

De Nederlandse levensverzekeringssector staat voor verschillende uitdagingen als gevolg van reputatieschade en een daling in het totale premievolume in 2010. In de sector bestaat het risico dat de bedrijfsvoering zich te veel richt op omzetbehoud en te weinig op economische winstgevendheid van de productie. Voor een gezonde levensverzekeringssector is het van belang dat voorkomen wordt dat de soliditeit van deze ondernemingen in gevaar komt doordat een significant deel van hun nieuwe productie van levensverzekeringen verlieslatend wordt verkocht. Onderhavige *Good Practice* heeft tot doel bij te dragen aan een beheerste uitoefening van het bedrijf gericht op een adequaat beheer van de relevante risico's en een adequate vaststelling van de premies voor te sluiten levensverzekeringen.

De *Good Practice* geeft een, niet bindende, leidraad voor het risicobeheer en de premievaststelling voor levensverzekeringen, die DNB aan de toezichtpraktijk heeft ontleend. Bij de beoordeling van het risicobeheer en de premievaststelling zal ook voor DNB deze leidraad als voorbeeld dienen. Het is overigens niet zo dat levensverzekeraars ervan uit mogen gaan dat het risicobeheer voldoende en de premievaststelling adequaat is als zij deze leidraad in aanmerking hebben genomen. Afhankelijk van de omstandigheden en de aard en complexiteit van de onderneming, kan de toepasselijkheid van deze leidraad voor verschillende levensverzekeraars verschillend zijn.

Hoofdstuk 1: Good Practice met betrekking tot risicobeheer voor te sluiten levensverzekeringen

De regels bij en krachtens artikel 3:17 van de Wft inzake de beheerste uitoefening van het bedrijf, zijn mede van toepassing op het ontwikkelen van nieuwe producten, het productbeleid, de premievaststelling en de acceptatie van levensverzekeringen. In het bijzonder zijn in Hoofdstuk 4 van het Besluit prudentiële regels Wft, regels opgenomen met betrekking tot de algemene aspecten van de bedrijfsvoering en het risicomanagement, daaronder regels met betrekking tot:

- de organisatie-inrichting, die duidelijk en adequaat dient te zijn, met een duidelijke en adequate verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, waar nodig voorzien van een scheiding van functies, vastlegging van rechten en verplichtingen, heldere rapportagelijnen, op alle niveaus binnen de onderneming een adequaat systeem van informatievoorziening en communicatie, alsmede een onafhankelijk interne risicobeheer-, controle (audit)- en compliancefunctie;
- het risicomanagement, gericht op het beheersen van de relevante risico's, dat vastgelegd dient te zijn in procedures en maatregelen die geïntegreerd zijn in de bedrijfsprocessen.

De volgende *Good Practices* heeft DNB tijdens het themaonderzoek in de praktijk waargenomen:

1. Er is een duidelijke betrokkenheid van de dagelijkse beleidsbepalers van de verzekeraar en van het risicomanagement bij alle belangrijke beslissingen in het kader van de productontwikkeling, het productbeleid, de premievaststelling en de acceptatie. Belangrijke besluiten worden alleen genomen met instemming van de dagelijkse beleidsbepalers en van het risicomanagement.
2. Het productbeleid van de verzekeraar bevat duidelijke limietstellingen waarbinnen verzekeringen zonder meer gesloten kunnen worden en de verzekeraar heeft een duidelijke en adequate verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden als het gaat om de acceptatie van afwijkende premies en productvoorwaarden. Over reeds gesloten verzekeringen met afwijkende premies en productvoorwaarden wordt op periodieke basis gerapporteerd.
3. De verzekeraar beoordeelt de premiegrondslagen voor gesloten levensverzekeringen en de veronderstelde verkoopvolumes op systematische wijze op validiteit, onder meer door de verwachtingen te vergelijken met de werkelijke uitkomsten. Indien nodig leidt dit tot aanpassingen van de premiegrondslagen en veronderstelde verkoopvolumes voor te sluiten verzekeringen.
4. Als levensverzekeringen tegen afwijkende, lagere premies gesloten zijn in de veronderstelling dat compensatie van de verliezen realistisch is (bijvoorbeeld door *cross-selling* of toepassing van bepaalde beleggingstrategieën) dan beoordeelt de verzekeraar deze veronderstelling (t.a.v. compensaties) overeenkomstig de premiegrondslagen en de verkoopvolumes op systematische wijze op validiteit.
5. De op realistische grondslagen gebaseerde verwachting van de winstgevendheid van gesloten levensverzekeringen wordt op periodieke basis bepaald, gerapporteerd en geëvalueerd. De realistische grondslagen zijn expliciet gemaakt alvorens besluiten genomen worden.

Hoofdstuk 2: Good Practice met betrekking tot premievaststelling voor te sluiten levensverzekeringen

Artikel 3:67 van de Wft schrijft voor dat een levensverzekeraar - rekening houdend met alle financiële aspecten van zijn onderneming - de premies voor te sluiten levensverzekeringen op adequate wijze vaststelt. Naleving van dit vereiste wordt bevorderd indien de financiële onderneming voorziet in maatregelen en procedures die waarborgen dat de interne governance van de onderneming voldoet aan de volgende uitgangspunten:

6. De verzekeraar baseert alle beslissingen in het kader van het productbeleid, premievaststellingen en acceptaties van levensverzekeringen mede op realistische grondslagen gebaseerde verwachting van de economische winstgevendheid van de betreffende levensverzekeringen.
7. De premiegrondslagen voor te sluiten verzekeringen zijn zo veel als mogelijk marktconsistent en in lijn met de veronderstellingen voor economische waardering in het kader van Solvency II. Premieopslagen zijn gebaseerd op de kosten voor de kapitaalvereisten van Solvency II. Daar waar de precieze uitwerking van Solvency II nog niet bekend is gaat de verzekeraar uit van de meest recente marktbreed beschikbare en relevante informatie.
8. De verzekeraar gaat uit van de meest actuele verzekeringstechnische en economische veronderstellingen en veronderstellingen omtrent polishoudergedrag en kosten. Waar geen marktinformatie beschikbaar is, zijn de veronderstellingen gebaseerd op actuele, betrouwbare en relevante analyses. De verzekeraar past de grondslagen consistent toe, zowel in de tijd als in verschillende productgroepen.
9. Eventuele veronderstellingen over kostenreducties zijn realistisch en zijn gebaseerd op verifieerbare informatie.